

Libet

enim nesciunt q̄ fuerat creaturus. Quia ergo sciuit creauit: non quia creauit sciuit. Nec aliter ea sciuit creata: q̄ creanda. Non em̄ ei sapientie aliquid accessit ex eis: s̄ illis existētibz sicut oportebat et quando oportebat: illa mansit vt erat. Ita et scriptū est in libro ecclesiastico. Ante q̄ crearent om̄ia nota sūt illi. Sic et post q̄ consummata sūt. Sic inquit non aliter: et ante q̄ crearent: et post q̄ consummata sūt: sic ei nota sunt. Longe est ergo huic scientie: scientia nostra dissimilis. Que autē scientia dei est: ipsa et sapientia: et que sapientia: ipsa essentia siue substantia: q̄ in illius nature simplicitate mirabili: non est aliud sapere q̄ esse: sed quod est sapere: hoc ē et esse: sicut et in superioribus libris sepe iam dixim⁹. Nostra vero scientia in rebus plurimis properea amissibilis est et receptibilis: quia non hoc ē nobis esse q̄ scire vel sapere: quoniā esse possumus: etiā si nesciamus: neq̄ sapiamus ea q̄ aliunde didicimus. Propter hoc sicut nostra scientia illi scientie dei: sic et n̄m verbū quod nascitur de nostra scientia dissimile est illi verbo dei: quod natū est de patris essentia. Tale est autē ac si dicerē: de patris scientia: de patris sapientia: vel quod est expressius de patre scientia: de patre sapientia.

De similitudine et equalitate patris dei et unigeniti eius consubstantialis et coeterni.

Capitulum XIII.

Verbum ergo dei patris unigenit⁹ dei filius: per omnia patri similis et equalis: deus d̄ deo: lumē d̄ lumē: sapientia de sapientia: essentia de essentia: est hoc omnino q̄ pater: non tamen pater: quia iste filius: ille pater. Ac per hoc nouit omnia q̄ nouit pater: sed ei nosse de patre est sicut esse. Nosse em̄ et esse illi vnū ē. Et ideo patre sicut esse non est a filio: ita nec nosse. Proinde tanquā seipsum dicens: pater genuit verbum sibi equale per omnia. Non em̄ seipsum integre pfecte q̄ dixisset: si aliquid minus: aut ampli⁹ esset in eius verbo q̄ in ipso. Vbi summe illud agnoscitur: est est: non non: et ideo verbū hoc vere veritas est: quoniam quicquid est in ea scientia de qua genitum est: et in ipso est. Qd̄ autem in ea non est: nec in ipso est. Et falsum habere aliquid hoc verbū nunq̄ p̄t: quia immutabiliter sic se habet vt se habet de q̄ ē. Hō em̄ p̄t filius a seipso facere quicquid: nisi qd̄ viderit patrem facientem: potenter hoc non potest: nec est infirmitas ista: s̄ firmitas qua falsa esse non potest veritas. Nouit itaq̄ omnia deus pater in seipso: nouit in filio. Sed in

Iob. 5.

seipso tanq̄ seipsum: in filio tanq̄ verbū suū quod est de his om̄ibus q̄ sunt in seipso. Omnia similiter nouit et filius: in se scilicet tanq̄ ea que nata sunt: de his que pater nouit in se ipso. In patre autē tanq̄ ea de quib⁹ nata sūt que ipse filius nouit in seipso. Sciunt ergo in uicē pater et filius: sed ille gignendo: ille nascendo. Et om̄ia q̄ sunt in eoz scientia: in eoz sapientia: in eoz essentia: vnusquisq̄ eoz simul videt: nō p̄culatim: aut singularim velut alternante cōspectu: huic illuc: et inde huc et rursus inde vel inde in aliud atq̄ aliud: vt aliqua videre non possit nisi non videns alia: sed vt dixi simul om̄ia videt: quoz nullū ē qd̄ non semper videt. Verbū autem nostrum illud quod nō habet sonum neq̄ cogitationez soni: sed eius rei quā videndo intus dicimus et ideo nullius lingue est: atq̄ in de vt cūq̄ simile est: in hoc enigmatē illi verbo dei quod etiā deus est quoniā sic et hoc de nostra nascit quē admodū et illud de scientia patris natum est. Nostrū ergo tale verbū quod inuenimus esse vt cūq̄ illi simile quantū sit etiā dissimile: sic a nobis dici potuerit: nō pigeat intueri.

Et dissimile sit verbū n̄m mutabile a verbo dei incommutabile et eterno.

Capitulum XV.

Quid verbū nostrū de sola scientia n̄a nascit? Nōne multa dicim⁹ etiā q̄ nescim⁹? Nec dubitantes ea dicim⁹: s̄ vera esse arbitantes: q̄ forte si vera sunt: in ipis rebus de quibus loquimur nō in verbo n̄o vera sūt: quia verbū verū nō ē nisi quod de re q̄ scitur gignit. Falsū ē ergo isto modo verbū n̄m: nō cū mentimur: sed cum fallimur. Nū autem dubitamus: nondū ē verbum de re de qua dubitamus: sed de ipsa dubitatione verbū est. Quāuis em̄ non nouerimus an verū sit vnde dubitamus: tamē dubitare nos nouimus: ac si hoc cū hoc dicim⁹ verum verbū est: quoniā quod nouimus dicim⁹. Quid q̄ etiā mentiri possumus? Quod cū facimus: vtiq̄ volentes et scientes falsum verbū habemus: vbi verū verbum est: mētiri nos hoc em̄ scimus. Et cū mentitos nos esse confitemur: verū dicim⁹: qd̄ scimus em̄ dicimus. Scimus nanq̄ nos esse mentitos. Verbum autē illud quod est deus et potentius est nobis: hoc nō p̄t. Non em̄ potest facere quicquam: nisi q̄ viderit patrem facientem: et non a seipso loquitur: sed a patre illi est omne quod loquitur: cū ipm pater vnice loquit: et magna illi⁹ verbi potentia est: non posse mentiri: quia nō p̄t esse illic est: et non: sed est est: non non. Et

em nec verbū dicendū est: quod verū nō est. Sit ita: libens assentior. **Q**uid cū verū ē ver-
bū nrm: 7 ideo recte verbū vocat: nunqd sic
dici pōt vel visio de visione: vel scientia de sci-
entia: ita dici potest essentia de essentia: sicut
illud dei verbū maxime dicit maxieq; dicēdū
est. **Q**uid itaq; quia non hoc est nobis eē qd
est nosse. **M**ulta quippe nouimus q; p memo-
riā quodāmodo viuūt: ita 7 obliuione quodā
modo moriuntur: atq; ideo cū illa iā non sint
in noticiā nra: nos tñ sumus. **E**t cū sciētia no-
stra animo lapsa perierit a nobis: nos tñ viuī-
mus. **I**lla etiā que ita sciuntur vt nunq; exci-
dere possint: qm presentia sūt: 7 ad ipsius ani-
mi naturā p̄tinent: vt est illud quod nos viuere
scimus. **M**anet em hoc q; diu animus ma-
net: et q; semp manet animus: 7 hoc semper
manet. **I**d ergo 7 si qua reperiunt similia: in
quibus imago dei potius intuenda est: etiā si
semp sciunt: tñ quia nō sp etiā cogitant: quo-
modo de his dicatur verbū sempiternū. cum
verbū nrm nra cogitatioe dicat: inuenire dif-
ficile est. **S**empiternū ē em anio viuere. sem-
piternū est scire qd viuūt. nec tamen sempit-
ernū est cogitare vitā suā: vel cogitare scientiā
vire sue. quonā cū aliud atq; aliud ceperit. **S**
desinet cogitare. quāuis non desinat scire. **E**x
quo fit vt si pōt esse in anio aliqua sciētia sem-
piterna. 7 sempiterna esse nō pōt eiusdē scie-
cogitatio. 7 verbū vtz nrm intimū nisi nra co-
gitatioe nō dicat. solus deus intelligat. habe-
re verbū sempiternū sibiq; coeternū. **N**isi for-
te dicendū est ipsam possibilitatē cogitatiois
qm id qd scitur etiā qm nō cogitat. pōt tñ vera-
citer cogitari verbū esse tā ppetuū q; scia ipa
ppetua est. **S**ed quō est verbū qd nō dū in co-
gitatiois visioe formatū est? **Q**uō erit simile.
scie de qua nascit si eius nō habet formā. 7 iō
iā vocatur verbū quia pōt habere. **T**ale ē ei
ac si phoc dicat: iō iā vocandū esse verbū. qz
potest esse verbū. **S**ed quid est q; pōt esse ver-
bū. 7 iō iā dignū est verbi noie. **Q**uid est inq;
hoc formabile nondūq; formatū. nisi quiddā
mentis nre q; hac atq; hac volubili quadā mo-
tioe iactamus. cū a nobis nūc hoc. nunc illud
sic inuentū fuerit vel occurrerit cogitat. **E**t
tunc fit verū verbū qm illud qd nos dixim⁹ vo-
lubili motioe iactare ad id qd scimus perue-
nerit. atq; inde formatur eius omnimoda si-
militudinē capiens. vt quō res queq; scitur.
sic etiā cogitetur. sine voce. sine vocis cogita-
tione. que pfecto alicuius lingue est. si in cor-
de dicatur. **S**c per hoc etiā si concedamus ne

de controuersia vocabuli laborare videamur
iam vocandū esse verbū quiddā illud mentis
nostre quod de nostra scientia formari potest
etiā prius q; forma tū sit. quia iam vt ita dicaz
formabile est: quis non videat: quanta hic sit
dissimilitudo ab illo dei verbo qd in forma dei
sic est: vt non ante fuerit formabile priusq;
formatū: nec aliquando esse possit informe:
sed sit forma simplex 7 simpliciter equalis ei
de quo est: 7 cui mirabiliter coeterna est.

An volubilitas cogitatiois in deo esse cre-
denda sit.

Capitulum XVI.

Cap: propter ita dicitur illud si ver-
bum vt dei cogitatio non dicat: ne
aliquid esse quasi volubile credat
in deo: quod nunc accipiat: nunc recipiat for-
mam vt verbum sit. eamq; possit amittere at-
q; informiter quodammodo volutari. **B**ene
quippe nouerat verba 7 vim cogitationis in-
spererat locutor egregius qui dixit in carmi-
ne: secumq; volutat euentus belli varios: id
est cogitat. **N**on ergo ille dei filius cogitatio
dei: sed verbū dei dicitur. **C**ogitatio quippe
nostra perueniens ad id quod scimus atq; in
de formata verbum nostrum verum est. **E**t
ideo verbū dei sine cogitatioe dei debet intel-
ligi: vt forma ipsa simplex intelligatur: nō ha-
bens aliquid formabile qd esse etiāz possit in-
forme. **D**icuntur quidam etiam in scripturis
sanctis cogitationes dei: sed eo locutiois mo-
do: quo ibi et obliuio dei dicitur: que vtiq; ad
proprietatem in deo nulla est. **Q**uāobrem cū
tanta sit nunc in isto enigmate dissimilitudo
dei 7 verbi dei: in qua tamen nōnulla similitu-
do cōperta est: illud quoq; fatendū est: quod
etiā cum similes ei erimus quando videbi-
mus eum sicuti est: quod vtiq; qui dixit: hanc
proculdubio que nūc est dissimilitudinē attē-
dit: nec tunc nature illius erimus equales.
Semper enim natura minor est faciente que
facta est. **E**t tunc quidem verbum nostrum
non erit falsum: quia neq; mētiemur: neq; fal-
lemur. **F**ortassis etiam volubiles non erunt
nostre cogitationes ab alijs in alias cuntes 7
redeuntes: sed omnē scientiam nostram vno
simul conspectu videbimus. **T**amen cum et
hoc fuerit: si et hoc fuerit formata erit creatu-
ra que formabilis fuit vt nihil iam desit eius
forme: ad quam peruenire deberet. **S**ed ta-
men coequanda non erit illi simplicitati vbi
nō formabile aliquid formatū vel reformatū

J. Job .3.